

SVENSKT NÄRINGSLIV

Finansdepartementet

Kommunal lagstiftning

Tamara Markovic

fi.remissvar@regeringskansliet.se

103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:

2023–33

Er referens/dnr:

Fi2023/01006

2023-06-13

Remissvar

Likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet.

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att inkomma med remissvar.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslagen om ändring av 5 kap. 3 § kommunallagen.

Förslaget innebär att fullmäktige ska anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare för varje mandatperiod. I programmet ska anges hur mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Förslaget innebär också att riktlinjerna ska omfatta verksamhet i kommunens egen regi. Syftet är att likvärdiga villkor ska råda i kommuner och regioner där det finns privata utförare.

Det kan argumenteras för att de privata och offentliga utförarna agerar under olika regleringar. De offentliga under offentligrättsliga regler, främst kommunallagen, och de privata enligt privaträttsliga avtal. Dessutom kan vissa privata utförare ha olika villkor. Detta skulle medföra att konkurrensneutralitet inte kan uppnås.

Svenskt Näringsliv anser att man i så stor utsträckning som möjligt ska söka konkurrensneutralitet mellan olika utförare trots att de agerar under olika lagar. Det liggande lagförslaget är ett steg i rätt riktning. I slutändan är det den enskilda medborgaren/brukaren/patientens behov som måste stå i fokus. Alla ska ha rätt till samma kvalitet i välfärdstjänsterna, oavsett om man väljer privata eller offentliga utförare.

I propositionen (brödtexten) till lag om valfrihetssystem (LOV) anges att myndigheten bör eftersträva konkurrensneutralitet mellan offentliga och privata utförare. Men eftersom en kommunal/regional utförare inte är leverantör i lagens mening har det förblivit en målsättning och inget tvingande krav. Detta är en svaghet i lagen. Kommuner och regioner behandlar utförare olika och den egna regins finansiering av enskilda verksamheter är inte alltid transparent. Kammarrätten har till exempel i några rättsfall godkänt att regioner inte lämnat ut information om finansiell ersättningen till en specifik enhet (vårdcentral), med hänvisning till affärssekretess i OSL.

Konkurrensverket publicerade nyligen en forskningsrapport, Avtalsuppföljning inom offentlig upphandling – säkerställer konkurrens och avtalad kvalitet till avtalat pris. ([forskrapport_2023-1 \(1\).pdf](#)). Av rapporten framgår att myndigheter sällan kontrollerar att de varor och tjänster som handlats upp stämmer överens med vad man kravställt, avtalat om, beställt och betalat för. Ett flertal gjorda undersökningar visar på stora brister i avtalsuppföljning hos upphandlande kommuner.

Enligt LOV ska myndighetens information om de leverantörer som den har tecknat kontrakt med inom ramen för valfrihetssystemet vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig. Konkurrensverket har, som tillsynsmyndighet, granskat informationen som ett antal myndigheter lämnat om leverantörerna på sin webbplats samt utrett hur de lever upp till sitt informationsansvar. Granskningen, som genomfördes under 2022, resulterade i att Konkurrensverket riktade kritik mot tio av de 14 myndigheter som granskades, ([analys-i-korthet_2022-1 \(1\).pdf](#))

Sammanfattningsvis kan Svenskt Näringsliv konstatera att trots att det idag finns regleringar avseende uppföljning och insyn lämnar efterlevnaden av dessa regelverk mer att önska.

Behovet av ytterligare reglering är tydlig och därför är det remitterade förslaget en välkommen förstärkning.

Göran Gren

Ellen Hausel Heldahl